

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 42/08-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. apríla 2008 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka o sťažnosti Ing. F. L., CSc., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 624/98 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. F. L., CSc., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 624/98 porušené bolo.

2. Okresný súd Kežmarok je povinný v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 624/98 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. F. L., CSc., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Kežmarok p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Kežmarok je p o v i n n ý uhradiť Ing. F. L., CSc., trovy právneho zastúpenia v sume 7 492,24 Sk (slovom sedemtisícštyristodevät'desiatdva slovenských korún a dvadsaťštyri halierov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. S. J., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 42/08-11 zo 7. februára 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. F. L., CSc., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 624/98.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: *„Dňa 10. 06. 1998 sťažovateľ doručil Okresnému súdu Kežmarok návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti – parcele... o výmere 154 m² v okrese Kežmarok, obci S. V., kat. územie S. V. Táto vec je vedená pred Okresným súdom v Kežmarku pod sp. zn. 5 C 624/98...“*

Sťažovateľ v priebehu konania na Okresnom súde Kežmarok návrh upravil dvomi žiadosťami o pripustenie zmeny účastníkov konania na strane žalobcu i odporcov, ktorým Okresný súd Kežmarok vyhovel. Okresný súd Kežmarok vyzval sťažovateľa na doplnenie návrhu výzvou zo dňa 1. 7. 1999... Zároveň súd sťažovateľa vyzval, aby súdu oznámil, či na podanej žalobe trvá... Obom výzvam sťažovateľ obratom vyhovel.

Od začatia konania až do dnešného dňa boli v uvedenej veci na Okresnom súde Kežmarok nariadené tri pojednávania – dňa 7. 7. 1999 ..., dňa 5. 4. 2005... a dňa 2. 6. 2005... Súd tiež vykonal informatívny výsluch dňa 29. 5. 2001 a dňa 14. 5. 2004...

Na pojednávaní dňa 2. 6. 2005 súd vo veci vyniesol čiastočný rozsudok č. k. 5 C 624/98-79, ktorý bol zrušený uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Co/344/2005-106 zo dňa 08. 06. 2006. Uvedené uznesenie Krajského súdu v Prešove obdržal Okresný súd Kežmarok dňa 27. 07. 2006, pričom sťažovateľovi bolo doručené až dňa 31. 07. 2007. Okresný súd Kežmarok teda expedoval predmetné uznesenie Krajského súdu v Prešove až dňa 24. 07. 2007, t. j. po roku nečinnosti. Okresný súd Kežmarok ostáva i naďalej nečinný.

Dňa 31. 07. 2007 sťažovateľ podal predsedovi Okresného súdu Kežmarok sťažnosť podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch..., ktorou požiadal o odstránenie neodôvodnených prietahov v konaní. Uvedená sťažnosť nebola do dnešného dňa vybavená a nebolo na ňu sťažovateľovi ani odpovedané.“

Sťažovateľ poukázal na to, že napriek doterajšej dĺžke konania vedeného okresným súdom v trvaní takmer 10 rokov toto konanie do zaslania sťažnosti ústavnému súdu nebolo právoplatne skončené.

Sťažovateľ vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavnému súdu navrhol, aby vyslovil porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 624/98, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk a úhradu trov konania pred ústavným súdom.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti sťažovateľa podaním sp. zn. 1 Spr. 0/104/2008 z 26. februára 2008 vyjadril predseda okresného súdu, ktorý súhlasil

s upustením od verejného ústneho pojednávania v tejto veci a okrem iného uviedol „Návrh bol podaný dňa 10. 6. 1998 navrhovateľom Ing. F. L. CSc. proti odporcom v 1. rade – Š. K. a v 2. rade – M. Z.

Súd vyzval dňa 1. 7. 1998 navrhovateľa na predloženie listinných dôkazov, a to identifikáciu parciel, potvrdenie o zaradení predmetnej nehnuteľnosti, do akej bonitácie poľnohospodárskeho pôdneho fondu patrí a listu vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti, resp. výpisu z pozemnoknižnej zápisnice, v lehote 15 dní.

Navrhovateľ dňa 3. 8. 1998 predmetné listinné dôkazy zaslal a na základe nich bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku výzvou zo dňa 7. 8. 1998.

Dňa 11. 9. 1998 boli vyzvaní odporcovia v 1. a 2. rade, aby sa písomne vyjadrili k návrhu v lehote 10 dní.

Odporca v 1. rade zaslal súdu písomné vyjadrenie dňa 24. 9. 1998 a odporca v 2. rade dňa 25. 9. 1998.

Dňa 14. 6. 1999 bol vytýčený termín pojednávania na deň 7. 7. 1999. Na pojednávaní dňa 7. 7. 1999 navrhovateľ vzal voči odporcovi v 2. rade svoj návrh v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Na pojednávaní sa účastníci konania voči zastaveniu konania voči odporcovi v 2. rade vzdali práva podať odvolanie. Navrhovateľ na pojednávaní žiadal konanie odročiť na neurčito z dôvodu preskúmania možnosti a ďalšieho postupu v konaní. Uznesenie o zastavení konania voči odporcovi v 2. rade zo dňa 7. 7. 1999 nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 7. 1999.

Súdca dňa 25. 10. 1999 vyzval navrhovateľa, aby sa písomne v lehote 7 dní vyjadril, či trvá na podanom návrhu.

Navrhovateľ dňa 8. 11. 1999 sa písomne ospravedlnil za omeškanie zaslania svojho spresneného návrhu a oznámil súdu, že trvá na podanom návrhu. Zároveň v ten istý deň bol súdu písomne doručený návrh, označený ako pripustenie účastníka do konania na strane navrhovateľa a odporcu. Návrh zo dňa 8. 11. 1999 nemal náležitosti spresneného, ani doplneného návrhu, neboli v ňom označení účastníci, o ktorých chcel návrh rozšíriť, dôvody, ani petit, ako navrhuje, aby súd rozhodol, o čom bol poučený v úradnom zázname dňa 29. 5. 2001. Návrh mal opraviť a doplniť v lehote 30 dní.

Opravený návrh označený ako pripustenie účastníkov do konania na strane navrhovateľa a odporcu bol doručený súdu dňa 16. 7. 2001.

Pretože ani toto podanie nemalo náležitosti návrhu v zmysle ustanovení O. s. p., súd dňa 5. 4. 2004 predvolal k predbežnému výsluchu navrhovateľa na deň 14. 5. 2004, kde ho opätovne poučil o procesných náležitostiach, ktoré musí obsahovať jeho návrh a poskytol mu 60-dňovú lehotu.

Dňa 2. 7. 2004 bol súdu doručený upravený návrh.

Sudca dňa 7. 2. 2005 vytýčil termín pojednávania na deň 5. 4. 2005.

Na pojednávaní pred začatím pojednávania predložil písomný návrh na pripustenie do konania manželku odporcu v 1. rade – M. K., ktorú sudca pripustil do konania ako odporkyňu v 3. rade na pojednávaní. Následne na pojednávaní uviedol, že písomne v lehote 10 dní podá ďalší písomný návrh na pripustenie do konania na strane pasívne legitimovaného účastníka Obec Slovenská Ves. Súd pojednávanie odročil za účelom predvolania pripusteného účastníka v 3. rade a Obce Slovenská Ves na deň 2. 6. 2005.

Na vytýčenom pojednávaní dňa 2. 6. 2005 navrhovateľ v priebehu pojednávania vzal v celom rozsahu späť návrh voči odporcovi v 4. rade - Obci Slovenská Ves, pričom tvrdil, že do konania aby mal pristúpiť štát a žiadal poskytnúť lehotu, aby sa mohol písomne vyjadriť k písomnému stanovisku odporcu v 2. rade. Sudca na pojednávaní vyniesol čiastočný rozsudok, zamietol návrh voči odporcovi M. Z. a zastavil konanie voči Obci Slovenská Ves. Rozsudok bol vypracovaný 14. 7. 2005. Odvolanie voči nemu podal navrhovateľ dňa 22. 8. 2005 a odporca Š. K. dňa 17. 8. 2005.

Krajský súd v Prešove dňa 8. 6. 2006 pod č. k. 3Co 344/05-106 zrušil rozsudok 1. stupňa v jeho napadnutej časti, okrem výroku o zastavení konania voči odporcovi v 4. rade a v rozsahu zrušenia vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti zákonného sudcu JUDr. Ľ. predsedu súdu opatrením pridelená vec do senátu 2C dňa 1. 11. 2006.

Po návrate sudcu JUDr. Ľ. z práceneschopnosti dňa 6. 3. 2007 opatrením predsedu súdu vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie uvedenému sudcovi.

Opatrením predsedu súdu v súlade s rozvrhom práce na rok 2008 počnúc dňom 17. 1. 2008 vec bola pridelená do senátu 8C, ktorý uznesením zo dňa 18. 2. 2008 vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní odstránil vady podania.

S poukazom na rozbor veci, ale i stanovisko Krajského súdu v Prešove, ako odvolacieho súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu Okresného

súdu v Kežmarku zo dňa 2. 6. 2005. Mám za to, že k prietahom v konaní došlo vo väčšej miere aj konaním sťažovateľa, ktorý i napriek výzvam súdu na odstránenie väd do dnešného dňa vady návrhu neodstránil...

Ohľadom odôvodnenia sťažovateľa na uplatnenie si finančného zadostučinenia chcem poukázať, že sťažovateľ veľkou mierou prispel svojim konaním, keď aj v súčasnej dobe po 9 rokoch neodstránil vady podania a vo veci sa nedá konať a rozhodnúť. Preto považujem finančné zadostučinenie za irelevantné“.

Právny zástupca sťažovateľa reagoval na vyjadrenie predsedu okresného súdu podaním doručeným ústavnému súdu 10. februára 2008, v ktorom oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní, a uviedol: „Dňa 05. 03. 2008 mi bola doručená odpoveď predsedu Okresného súdu Kežmarok ku konaniu vedenému na tunajšom súde pod sp. zn. IV. ÚS 42/08. Vyjadrenie je formulované v tom duchu, že za prietahy do značnej miery zodpovedám aj ja, sťažovateľ. Uvedené považujem za nepravdivé.

Podľa mňa, ničím nemožno ospravedlniť samotnú dĺžku konania, ktoré trvá už skoro desať rokov a nie je právoplatne skončené a prebieha stále na súde prvého stupňa. Rovnako ničím neospravedliteľná je aj skutočnosť, že medzi zaslaným návrhom z 8. 11. 1999 a úradným záznamom dňa 29. 5. 2001 uplynul rok a pol, počas ktorého súd vo veci vôbec nekonal. Ešte dlhšie obdobie nečinnosti vykazuje súd medzi 16. 7. 2001 a 5. 4. 2004, teda počas vyše 31 mesiacov. Krajský súd v Prešove rozhodol dňa 08. 06. 2006, no jeho rozhodnutie mi bolo doručené cestou okresného súdu až v auguste 2007, teda po vyše roku od jeho vynesenia.

Výzva na ktorú sa odvoláva predseda súdu zo dňa 18. 2. 2008 c cieľom odstrániť vady podania, mi nebola do dnešného dňa, t. j. 6. 3. 2008 doručená, preto o nej nemám vedomosť.“

Ústavný súd z pripojeného spisu okresného súdu zistil rovnaký priebeh konania ako uviedol sťažovateľ a aj predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení.

So súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd upustil v danej veci od verejného ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažnosť v tejto veci pôvodne prijal 7. februára 2008 na ďalšie konanie IV. senát ústavného súdu. V zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2008 účinného od 1. marca 2008 sa sudkyňa spravodajkyňa v tejto veci stala členkou I. senátu ústavného súdu. Z uvedeného dôvodu vec prerokoval a vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 624/98.

Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza ústavný súd zo svojej stabilnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (III. ÚS 61/98), pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza „až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98). Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania považovať len také, ktoré smeruje efektívne a v primeranom čase k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú: 1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, 2) správanie účastníka konania a 3) postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ústavný súd konštatuje, že predpokladom posúdenia právnej a faktickej zložitosti predmetu súdneho konania je jeho ustálenie samotným návrhom na začatie konania spĺňajúcim kritéria uvedené v § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP.“). Okresný súd v namietanom konaní rozhodoval o podaní sťažovateľa označenom ako „*návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam...*“, doručenom okresnému súdu 10. júna 1998 v spojení s jeho zmenami a ďalšími procesnými návrhmi doručenými sťažovateľom okresnému súdu 8. novembra 1999, 16. júla 2001, 2. júla 2004, 5. apríla 2005, 11. apríla 2005 a 14. apríla 2005.

Uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 344/2005-106 z 8. júna 2006 (ďalej len „uznesenie z 8. júna 2006“) bol zrušený čiastočný rozsudok okresného súdu č. k. 5 C 624/98-79 z 2. júna 2005 (ďalej len „čiastočný rozsudok z 2. júna 2005“) a vec vrátená na ďalšie konanie okresnému súdu (okrem výroku o zastavení konania proti jednému z odporcov na základe späťvzatia návrhu, pozn.). Podľa záverov krajského súdu „*Do vyhlásenia čiastočného rozsudku si súd prvého stupňa nevyjasnil, že čo je predmetom konania a kto je jeho účastníkom... Úlohou súdu prvého stupňa bude rozhodnúť o procesných návrhoch navrhovateľa v 1/ rade (pozn. sťažovateľa) aj navrhovateľov v 2/ až 5/ rade o procesných návrhoch vo vzťahu k odporcovi v 2/ rade. Rovnako bude potrebné vyzvať navrhovateľov na upresnenie návrhu z 19. 5. 2004 doručeného súdu prvého stupňa dňa 2. 7. 2004. rozhodne tiež o procesných návrhoch. Je potrebné si uvedomiť, že súd prvého stupňa vychádza z návrhu navrhovateľa, ktorý disponuje predmetom konania. Z dôvodu vážnych procesných pochybení sa nemôže odvolací súd komplexnejšie vyjadriť. Až*

po odstránení procesných pochybení, keď bude jasné, kto je účastníkom konania a o čom sa presne koná bude možné vo veci vydať rozsudok“.

V nadväznosti na závery krajského súdu okresný súd uznesením č. k. 5 C 624/1998-132 z 18. februára 2008 vyzval sťažovateľa (ako aj ostatných navrhovateľov) na odstránenie väd podania označeného ako „návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam“, zároveň poučil sťažovateľa o náležitostiach návrhu na začatie konania uvedených v § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 OSP s upozornením, že ak v lehote 10 dní od doručenia uznesenia nebudú vady odstránené, okresný súd ho z dôvodu nesplnenia náležitostí návrhu odmietne.

Predmet namietaného súdneho konania nebol ustálený návrhom na začatie konania spĺňajúcim už uvedené zákonné kritéria v čase doručenia sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu, ako ani v čase rozhodovania o tejto sťažnosti.

Ústavný súd preto v danom prípade posudzoval právnu a faktickú zložitosť veci vzhľadom na prvoradú úlohu okresného súdu posúdiť podanie sťažovateľa z hľadiska splnenia náležitostí návrhu na začatie konania v súlade s Občianskym súdom poriadkom a konštatuje, že posúdenie podania sťažovateľa označeného ako návrh na začatie konania napriek jeho niekoľkým zmenám a ďalším procesným návrhom sťažovateľa nemožno z právneho ani faktického hľadiska považovať za zložité. Ústavný súd zároveň konštatuje, že rozhodovanie o návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam patrí k bežnej agende všeobecných súdov a podanie sťažovateľa smerujúce k takému určeniu sa ani po meritórnej stránke nejaví byť vecou právne zložitou.

Skutková zložitosť tejto veci je ovplyvnená nielen väčším počtom účastníkov konania, ale aj zmenami účastníkov konania a potrebou vykonania rozsiahlejšieho dokazovania, ktoré môže mať vplyv na predĺženie konania najmä v prípade, ak zistenie skutkového stavu je závislé od zabezpečenia väčšieho množstva listín nevyhnutných na rozhodnutie vo veci samej. Spomínanou skutkovou zložitou však nemožno ospravedlniť doterajšiu dĺžku konania.

2. Pri hodnotení správania sťažovateľa ako účastníka preskúmaného konania ústavný súd zistil niekoľko skutočností, ktoré možno pripísať na vrub sťažovateľovi a v dôsledku ktorých došlo k predĺženiu konania.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu návrh na začatie konania a následne niekoľko ďalších podaní obsahujúcich upresnenie a doplnenie návrhu, ako aj procesné návrhy v konaní. Tieto podania sťažovateľa v spojení s jeho pôvodným návrhom na začatie konania sa vyznačovali vadami, v dôsledku ktorých okresný súd bol nútený vyzývať sťažovateľa na ich odstránenie. Ako to vyplýva zo záverov uznesenia krajského súdu z 8. júna 2006, sťažovateľ vady svojho návrhu a ďalších podaní neodstránil. Krajský súd vo svojom uznesení uviedol: *„Navrhovateľ – navrhovatelia v priebehu konania niekoľkokrát označovali účastníkov na strane navrhovateľov i na strane odporcov... Z prednesu navrhovateľa v I/rade (sťažovateľa, pozn.) na pojednávaní dňa 2. 6. 2006 vyplýva, že sa sám považuje za jediného navrhovateľa, ale trvá na návrhu zo dňa 19. 5. 2004 (upresnený návrh na začatie konania s označením ďalších navrhovateľov okrem sťažovateľa zastúpených sťažovateľom a ďalších odporcov, pozn.)... Okrem účastníkov je nevykonateľný prvý petit návrhu na určenie vlastníckeho práva... V petite nie je uvedený podiel v akom sa navrhovatelia cítia byť vlastníkmi nehnuteľnosti. Pokiaľ sú všetci účastníkmi konania.“*

3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup okresného súdu. Zo súvisiaceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovné:

Okresný súd po doručení návrhu *„na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam“* 10. júna 1998 vyzval sťažovateľa ako v návrhu označeného jediného navrhovateľa na predloženie listinných dôkazov (výzva z 1. júla 1998) a na zaplatenie súdneho poplatku (výzva zo 7. augusta 1998), vyzval v návrhu označených dvoch odporcov na vyjadrenie k návrhu (výzva z 11. septembra 1998) a nariadil vo veci prvé pojednávanie na 1. júl 1999. Na základe späťvzatia návrhu sťažovateľom voči odporcovi v druhom rade na prvom pojednávaní 1. júla 1999 bolo konanie proti nemu uznesením okresného súdu z 1. júla 1999 zastavené.

V období medzi prvým pojednávaním (1. júl 1999) a druhým pojednávaním (5. apríl 2005) sťažovateľ ako navrhovateľ učinil niekoľko písomných podaní (8. novembra 1999 návrh na pripustenie ďalších účastníkov do konania, 16. júla 2001 opravený návrh na pripustenie ďalších účastníkov do konania, 2. júla 2004 upravený návrh na určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, 5. apríla 2005 návrh na pripustenie ďalšieho účastníka do konania). Úkony okresného súdu v tomto období spočívali v poučovaní sťažovateľa ohľadne odstránenia väd jeho podaní a procesných návrhov (25. mája 2001 poučenie o odstránení väd podania sťažovateľa z 8. novembra 1999, 14. mája 2004 poučenie o odstránení väd podania sťažovateľa zo 16. júla 2001), ako aj v zaslaní podaní sťažovateľa odporcom a vyžiadaní listín z katastra nehnuteľností (11. februára 2005 výzva na vyjadrenie a žiadosť o zaslanie listín z katastra nehnuteľností). Uvedené obdobie sa vyznačuje neprimerane dlhými obdobiami nečinnosti okresného súdu medzi doručením vadných podaní sťažovateľom a vykonaním poučenia zo strany okresného súdu na odstránenie väd týchto podaní. Uvedené obdobie sa vyznačuje nečinnosťou okresného súdu spolu v trvaní približne piatich rokov.

V období od druhého pojednávania vo veci konaného 5. apríla 2005 do pojednávania konaného 2. júna 2005, na ktorom okresný súd rozhodol čiastočným rozsudkom, bola vec prerokúvaná priebežne [sťažovateľ v tomto období rozšíril svoj návrh ešte o ďalšieho účastníka na strane odporcov (podania sťažovateľa z 11. apríla 2005 a zo 14. apríla 2005) a následne po pripustení tohto účastníka do konania voči nemu svoj návrh zbral späť].

Ďalšie neprimerane dlhé obdobie nečinnosti okresného súdu bolo od júla 2006 do júla 2007 v trvaní 12 mesiacov (t. j. obdobie od doručenia uznesenia krajského súdu z 8. júna 2006 okresnému súdu v júli 2006 a doručením tohto uznesenia cestou okresného súdu účastníkom konania v júli 2007). Posledným úkonom okresného súdu vo veci bolo uznesenie z 18. februára 2008, ktorým vyzval sťažovateľa (ako aj ďalších navrhovateľov) v súlade so závermi uznesenia krajského súdu z 8. júna 2006, aby v lehote 10 dní odstránili vady podania, ktoré by mohlo byť svojím obsahom návrhom na začatie konania, inak okresný súd ich podanie odmietne. Možno konštatovať, že od doručenia uznesenia

krajského súdu z 8. júna 2006 okresnému súdu v júli 2006 do uznesenia okresného súdu z 18. februára 2008 uplynulo ďalšie neprimerane dlhé obdobie nečinnosti okresného súdu spolu v trvaní približne jedného a pol roka.

Ústavný súd sumarizujúc svoje zistenia konštatoval, že aj keď postup okresného súdu v namietanom konaní objektívne sťažovali opakované zmeny návrhu sťažovateľom a jeho procesné návrhy s vadami, v priebehu doterajšieho konania došlo zo strany okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 624/98 k zbytočným priet'ahom ním zavineným v trvaní približne 6 a pol roka, a teda aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že okresný súd disponoval a stále disponuje účinnými procesnými nástrojmi, na základe ktorých bolo možné v primeranom čase a efektívnym spôsobom napraviť vady návrhu, resp. v prípade nečinnosti vyvodit' primerané konzekvencie.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v namietanom konaní bez zbytočných priet'ahov. Vzhľadom na to, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 5 C 624/98 nebolo ku dňu vydania tohto nálezu ešte právoplatne skončené, ústavný súd tomuto návrhu sťažovateľa vyhovel a okresnému súdu uložil povinnosť konať v tomto konaní bez zbytočných priet'ahov.

Keďže ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ žiadal, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk z dôvodov uvedených v jeho sťažnosti. Poukázal najmä na pretrvávajúci stav jeho právnej neistoty.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým obdobie, v ktorom došlo podľa zistení ústavného súdu k zbytočným prieťahom zavineným okresným súdom, správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ale aj doterajšiu dĺžku namietaného konania, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún) primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.

Pri priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľovi vzal ústavný súd do úvahy, že počas doterajšej dĺžky konania viac ako 9 rokov s obdobiami úplnej nečinnosti okresného súdu v trvaní 6 a pol roka zo strany okresného súdu nebol ustálený samotný predmet konania a jeho účastníci. Zároveň vzal do úvahy, že k neurčitosti predmetu konania a vymedzeniu jeho účastníkov prispel v značnej miere samotný sťažovateľ tak svojím návrhom, ako aj jeho opakovanými zmenami a procesnými návrhmi, ktoré nespĺňali

zákonné náležitosti návrhov bez väd a nevymedzovali určite a zrozumiteľne predmet konania a jeho účastníkov.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. S. J., B. Ústavný súd pri priznaní trov konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2006, ktorá bola 17 822 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti), a to v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) za každý úkon po 2 970 Sk a 2 x 178 Sk režijný paušál (§ 16 vyhlášky). Úhrada bola priznaná v celkovej sume 6 296 Sk s 19 % daňou z pridanej hodnoty, t. j. spolu v sume 7 492,24 Sk. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP). Pretože ďalšie úkony sťažovateľa nemali ústavnoprávnu relevanciu ústavný súd za tieto náhradu trov nepriznal.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. apríla 2008